

Hoofdstuk LIX

Wat Eene Scheiding Tusschen God en Israël Maakte

Verzen 1 tot 8

1. Zie, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zoude kunnen verlossen, en zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zoude kunnen hooren;
2. maar uwe ongerechtigheden maken eene scheiding tusschen ulieden en tusschen uwen God, en uwe zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort.
3. Want uwe handen zijn met bloed bevlekt, en uwe vingers met ongerechtigheid; uwe lippen spreken valsheid, uwe tong dicht onrecht.
4. Daar is niemand die voor de gerechtigheid roept, en niemand die voor de waarheid in het gericht zich begeeft: zij vertrouwen op ijdelheid en spreken leugen; van moeite zijn zij zwanger en zij baren ongerechtigheid.
5. Zij broeden basilisk-eieren uit, en zij weven spinne-webben : die van hunne eieren eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt wordt, er berst eene adder uit.
6. Hunne webben deugen niet tot kleederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hunne werken: hunne werken zijn werken der ongerechtigheid, en een maaxsel des wrevels is in hunne handen.
7. Hunne voeten loopen tot het kwade, en zij haasten zich om onschuldig bloed te vergieten; hunne gedachten zijn gedachten der ongerechtigheid, verstoring en verbreking is op hunne banen.
8. Den weg des vredes kennen zij niet, en daar is geen recht in hunne gangen; hunne paden maken zij verkeerd voor zichzelf, al wie daarop gaat, die kent den vrede niet.

Dit hoofdstuk wordt in drie gelijke deelen verdeeld: Israëls zonde; Israëls ellende en belijdenis, en ten derde Israëls verlossing. Deze verzen wijzen op Israëls zonden. Er waren velen in Israël - en er zijn heden ten dage nog velen - die meenden, dat Jehova niet bij machte was om Zijn gevangen volk te verlossen of niet gewillig was om zulks te doen. Tegen die waandenkeelden komen de eerste verzen in verzet. De Heere kan wel verlossen en Hij hoort Israëls gekerm ook wel en is ook wel gewillig om hem te verlossen, doch Israëls ongerechtigheden maken eene scheiding tusschen God en hem. Dit is het vreeselijk karakter der zonde, dat het eene scheiding te weeg brengt tusschen God en den mensch en terzelfder tijd eene verbinding stelt tusschen den mensch en Satan en de verdoemenis, want de zonde is de verbintenis tot straf, en wel de eeuwige straf. Voorts worden die ongerechtigheden, die de scheiding te weeg brachtten hier nader omschreven als: moord, bedrog, valsheid, rechtsverkrachting, leugen. De tegenstelling tusschen Gods hand en hunne handen valt in het oog. Zijne machtige hand redt hen niet, wijl hunne handen met bloed bevlekt zijn. Het is hun eigen schuld dat alle hoop op verlossing in rook vervliegt. De levendige verbeeldingskracht van Jesaja komt in vers 5 weer uit in een tweetal treffende

beelden, als hij ze bij de vurige basiliken en spinnen vergelijkt, die hunne eieren uitbroeden en hunne webben weven. De basilisk was een zeer giftige slang. Hij stelt deze lieden dus voor als giftig en als giftig gebroedsel voortbrengende. Zij die deelcn in hunne snoode ontwerpen worden hier teekenachtig voorgesteld als van hunne eieren te eten, wat ze met den dood der vergiftiging moeten bekoopen. Door het stuk breken van de eieren kan men gevoegelijk het verzet tegen die snoode plannen verstaan. Zulk verzet wordt hier voorgesteld als geheel vruchteloos, daar het verbreken der eieren slechts ten gevolge heeft dat er adders, jonge basiliken uit voortkomen. Vers 6 geeft eene nadere verklaring van het weven der spinnewebben. De webben mogen fijn gesponnen zijn, ze zijn totaal nutteloos en nietswaardig. De webben deugen niet tot kleederen. In Frankrijk heeft men eens gepoogd om er eene kleedingstof van te maken, doch dit bleek vruchteloos, gelijk Jesaja het hier constateert. Uit dit vers blijkt tevens, dat men door dit weefsel der spinnen de werken der goddeloozen moet verstaan.

Het weefsel is echter niet alleen volslagen nutteloos, doch ook een net om de onschuldige vliegjes te vangen. Een spin is een zeer bloeddorstig wezentje en een spinneweb is klein, doch het is een van de vreeselijkste werktuigen des gewelds in de insectenwereld. In sommige webben kan men tientallen van slachtoffers der spin zien hangen, van welke al het bloed langzaam is uitgezogen. De spin is de wonderlijkste kleine weefster, die er bestaat, daar zij uit haar eigen lichaam zijdeachtige draadjes spint en daarmee netjes weeft van verwonderlijke regelmaat en symmetrie. De natuurkundige William M. Savin vertelde onlangs in een Amerikaansch tijdschrift interessante bijzonderheden over de spin, die we hier laten volgen:

Zij ondergaan niet, als andere insecten, gedaantewisselingen. Het vrouwtje legt een massa eieren en fabriceert daaromheen een eierenzak of cocon, waaruit de jongen als volmaakt gevormde kleine spinnen te voorschijn komen.

Maar aangezien de hoeveelheid jonge spinnen zoo groot is, dat als zij op dezelfde plek waar zij geboren worden bleven, het meerendeel van gebrek zou moeten omkomen, heeft de natuur er dit op gevonden, dat zij een groot aantal soorten begiftigd heeft met het instinct om per ballon er van door te gaan. Per ballon, zal men vragen. Inderdaad, de vergelijking is volkomen juist. Zij werpen uit hun spinragklier een ragfijnen draad en terwijl de wind dien meevoert, gaan zij voort met het verlengen van dien draad, wippen dan zelf op den draad en worden door den wind meegevoerd, honderden, vaak duizenden voeten ver. In den herfst kan men die draden zien fladderen door de lucht, beladen met jonge spinnen, die dan nederdalen op de een of andere plek zooals een vliegtuig neerdaalt op zijn aeronautische landingsplaats.

De eierenzakken zijn wonderen van bewerking. Zij bestaan uit vele lagen zijden draad, die tezamen gevoegd een hulsel van perkament lijken. Op den bodem van den zak ligt een bed van wolachtige draden uitgespreid, waar de jonge dieren het warm hebben en dat hun tot speelplaats dient. De eierenzakken worden stevig vast gehecht aan het een of ander voorwerp, een tak b. v.

Meer dan een eierzak spinnen doen de meeste spinnemoeders echter niet voor haar kinderen. Als de zak is opgehangen moet alles zich vanzelf maar redden. Onderling hebben de jeugdige broers en zusters ook niet veel liefde voor elkaar, het gebeurt vaak, dat zij bij het verlaten van den eierzak op elkaar aanvallen en meestal blijft slechts een vierde gedeelte meester van het terrein. De overige zijn ten offer gevallen aan het zuiverst kannibalisme.

Er is evenwel, zoo vertelt Savin verder, ook een soort, Lycoza genaamd, die wat meer voor de jongen doet. Wanneer de eieren rijp zijn opent de moeder de zak, waarop de jongen langs haar pooten naar haar rug klimmen, waar zij dikwijls een geruimen tijd, soms wel maanden lang blijven tot zij voldoende volwassen zijn om de moeder te verlaten en op eigen beenen hun wereldje in te gaan.

De groote spinnen leven twee jaar en langer, de kleineren sterven alle binnen 't jaar.

Al deze verzen hebben de grootste overeenkomst met Gods zevenvoudig photo van den mensch gegeven in Rom. 3:13-20.

Klacht over Israëls Ellende

Verzen 9 tot 15a

9. Daarom is het recht verre van ons, en de gerechtigheid achterhaalt ons niet; wij wachten op het licht, maar zie, er is duisternis, op eenen grooten glans, maar wij wandelen in donkerheden.

10. Wij tasten naar den wand gelijk de blinden, en gelijk die geen oogen hebben, tasten wij; wij stooten ons op den middag als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen gelijk de dooden.

11. Wij brommen allen gelijk als de beren, en wij kirren doorgaans gelijk de duiven; wij wachten naar recht, maar daar is geen; naar heil, maar het is verre van ons.

12. Want onze overtredingen zijn vele voor u, en onze zonden getuigen tegen ons; want onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden die kennen wij:

13. het overtreden en het liegen tegen den HEERE, en het achterwaarts wijken van onzen God; het spreken van onderdrukking en afval, het ontvangen en het dichten van valsche woorden uit het hart.

14. Daarom is het recht achterwaarts geweken, en de gerechtigheid staat van verre; want de waarheid struikelt op de straat, en wat recht is, kan er niet ingaan;

15a. ja de waarheid ontbreekt er, en wie van het booze wijkt, stelt zich tot eenen roof.

De samenhang dezer woorden met de vorige heeft men zich te denken deels als oorzaak en gevolg, deels als tegenstelling. Ze zijn van vers 9 tot 11 eene hartroerende klacht over Israëls ellende, geuit door het overblijfsel in den eindtijd, en die ellende is

het gevolg van de ongerechtigheden als boven omschreven, die eene scheiding maakten tusschen hem en zijn God. In de overige verzen belijdt dit overblijfsel zijn afval van God.

Israëls tegenwoordige ellende is treffend geschilderd in verzen 9 tot 11. Toch zullen deze woorden in den eindtijd der groote verdrukking nog verhoogde beteekenis erlangen. De ellende wordt geteekend als eene groote, nare, angstaanjagende duisternis en verdrukt verbeidt men met vurig verlangen het licht, doch waar het ellendig volk zijn blik ook mag wenden, nergens doemt recht of redding op. Het ziet wel uit naar een grooten glans, het groote licht der Messiaansche verlossing uit al de benauwdheden, het blijft alom een akelig duister en zwarte nacht. Uit 60:2 zien we, dat duisternis dan de gansche aarde zal bedekken, doch wij weten uit andere Schriftuurplaatsen, dat het alsdan voor Israël inzonderheid een dag van wolken en dikke duisternis zal zijn, Jer. 30: 5-7; Zach. 14:1-5. De tastbare duisternis en het hunkeren naar het licht doen Israël zichzelf vergelijken met blinden, die in het onzekere rondtasten als blinden naar den wand; men tast strompelend rond als dezulken, wier oogen uitgegraven zijn. Hun voet struikelt, zij stooten zich en vallen neder en blijven als dooden nederliggen. De uitdrukking in woeste plaatsen wordt zeer verschillend overgezet. De Vertaling van den Vulgaat, Luther, Van Ess, Leeser, Kay, e. a., die hier vertaald hebben door duisternis of duistere plaatsen, is ongetwijfeld de juiste en is door de Joodsche autoriteiten steeds aangenomen.

We hebben hier dan een parallel tusschen de tweede en de vierde zinsnede en niet tusschen de derde en de vierde. Volgens deze vertaling vergelijken de Joden zich bij de dooden, die in de graven of in het doodenrijk zijn nedergedaald. Zij nog opgemerkt, dat de Vertaling der Zeventigen heeft vertaald door: Zij kreunen als stervenden. Vele nieuwere vertalers hebben hier echter vertaald door vetten in den zin van voorspoedigen, of ook, vette, d. i. vruchtbare plaatsen. De hoofdgedachte blijft in alle vertalingen echter, dat Israël den dooden gelijk is.

In hunne groote benauwdheid brommen ze als hongerige beren. Wanneer de beren in het vroege voorjaar hongerig uit hun hol te voorschijn komen na een heelen winter in hun hol gevast te hebben, maken ze een akelig brommend geluid, zietdaar de vergelijking. Het kirren gelijk de duiven behoeft ook geene nadere opheldering zoo men bedenkt, dat de duiven in hun kirren een weemoedig klagend geluid kunnen voortbrengen. Israël blijft in zijne ellende maar steeds uitzien naar recht en heil, doch het verlangde en vurig begeerde Messiaansche heil blijft steeds verre. Vervolgens geeft Israël in eene hartroerende schuldbelijdenis, die de kenmerken van nederig, oprecht en volledig mag dragen, de reden van zijne ellende te kennen. Hij belijdt eindelijk in ootmoed voor God, dat hij al deze ellenden door zijn tallooze ongerechtigheden dubbel en dwars verdiend heeft. Deze belijdenis is volledig, dewijl zij zelfs de uitgangen van het booze hart voor God bloot legt. Het oorzakelijk verband tusschen zijne zonde en ellende wordt nog eens nadrukkelijk aangegeven in vers 14. Israëls recht, d.i. verlossing, toeft, wijl de waarheid struikelt op de straat, het recht nergens intrek vindt en de deugdzame het slachtoffer van der boozen wrake wordt.

Wat Jehova-Jezus doet op Israëls boetvaardige belijdenis

Verzen 15b tot 18

15b. En de HEERE zag het, en het was kwaad in zijne oogen dat er geen recht was.

16. Dewijl Hij zag dat er niemand was, zoo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was: daarom bracht Hem zijn arm heil aan, en zijne gerechtigheid ondersteunde Hem.

17. Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en den helm des heils zette Hij op zijn hoofd, en de kleedren der wraak trok Hij aan tot kleeding, en Hij deed den ijver aan als eenen mantel.

18. Naar de werken, daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan zijne wederpartijders, vergelding aan zijne vijanden, den eilanden zal Hij loon vergelden.

De versindeeling had niet ongelukkiger getroffen kunnen worden dan in vers 15 is geschied, dit valt een ieder aanstonds duidelijk in het oog. Het zou kostelijk zijn geweest indien hier een nieuw hoofdstuk begonnen ware. Dan toch ware het heerlijk verband, dat er bestaat tusschen Israëls boetvaardige schuldbelijdenis en Jehova's uitredding, beter tot zijn recht gekomen. Thans ontgaat dit veelzeggend verband aan de meeste Bijbellezers. Treffend wordt er gezegd, dat Jehova zag de belijdenis van Israël. De meeste uitleggers laten het slaan op Israëls boos bedrijf, doch dit slaat terug op heel de ootmoedige belijdenis van af vers 9. Men versta dit zien dus niet in kwaden zin maar in gunstigen zin van 's Heeren welgevallen, gelijk Hij dit altoos op elke ootmoedige schuldbelijdenis doet. De supranaturalist Van Der Palm en de volslagen moderne Cheyne hebben dit beter ingezien dan de rechtzinnige verklaarders. God had de gansche geschiedenis van Israël wel gezien, 18:4, doch Hij zag met een oog van ontferming Israëls ootmoedige schuldbelijdenis en trok onmiddellijk als een krijgsman uit ter verlossing Zijns volks. In verband met deze opvatting moet men het woord recht van vers 15 niet opvatten van de sociale gerechtigheid als in verzen 8 en 14, doch van de rechtvaardige handhaving van Israëls zaak tegenover zijne vijanden, gelijk dit in Israëls belijdenis bedoeld is met het woord recht, verzen 9 en 11. Men versta ook deze verzen geenszins van de strafoefeningen, die door God aan Israël zullen worden voltrokken, want deze zijn ingewikkeld begrepen in verzen 9 tot 11, maar van de wraakoefeningen, welke de Heere Jezus aan al de vijanden van Israël zal voltrekken in den doorluchtigen dag Zijner toekomst, die in vers 17 geschilderd en in vers 20 nadrukkelijk genoemd wordt. De herinnering is daarbij zeker niet overbodig dat de verleden tijd weder het gewoon profetisch perfectum is, d. w. z. de beschrijving van de toekomstige dingen, alsof ze in het verleden reeds hebben plaats gegrepen. De opvatting, welke wij hier voorstaan, wordt gerechtvaardigd door het verband en de bijna gelijklopende plaats in 63:3-6, waar ook de Messias uittrekt tot wrake over Israëls vijanden. De Heere wordt hier voorgesteld als Zich te ontzetten, verbazen, dat er geen man was, die als voorbidder voor Israël in de bres trad. Men denke zich dit woord voorbidder niet in den engeren zin des woords, maar in den ruimeren zin van zaakwaarnemer,

pleitbezorger, die daadwerkelijk voor Israël in de bres trad. Ezechiël 22:30 geeft eene goede omschrijving van hetgeen hier bedoeld is. De grondgedachte van deze voorstelling is deze, dat Jehova-Jezus met heiligen afschuw vervuld is over het feit, dat er onder al de volken en onder al de machtigen der aarde niet een enkele gevonden wordt, die het kloekmoedig opneemt voor Zijn lang getergd en getrapt wondervolk Israël. Ook Engeland met al zijne schijnbaar nederbuigende Lords voor Israël treedt op verre na niet kloekmoedig voor Israël in de bres, belooft wel veel, maar doet niets voor de Joden. Alleen Christus' almachtige arm zal dit lang verdrukte volk heil aanbrengen. Hij zal met kracht en majesteit als Israëls Kampioen uit den hemel nederdalen. Vers 17 beschrijft de wapenrusting van den Held. Hij gespt de gerechtigheid, de rechtvaardige verdediging van Zijn volk, aan als een pantser, een harnas of borstwapen of maliënkolder, het heil is Zijn helm, de wrake Zijn krijgsrok, de ijver of minnenijd voor Zijn geliefd Israël, is Zijn soldatenmantel. In Zijn blakenden toorn zal Hij Zijne en Israëls vijanden alom vergelden naar hunne werken. Zelfs den eilanden, den Europeesche landen, zal Hij loon naar werken doen toekomen. Het schijnt dat Hij daarmee reeds een aanvang gemaakt heeft.

De Vrucht van de Wederkomst des Heeren

Verzen 19 tot 21

19. Dan zullen zij den naam des HEEREN vreezen van den ondergang, en zijne heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten.

20. En daar zal een Verlosser te Sion komen, namelijk voor degenen die zich bekeeren van de overtreding in Jakob, spreekt de HEERE.

21. Mij aangaande, dit is mijn verbond met hen, zegt de HEERE: mijn Geest die op u is, en mijne woorden die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken, noch van den mond uws zaads, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe.

De gevolgen van de toekomst des Heeren worden hier in korte trekken geschilderd ten opzichte van de volken, van een grooten vijand, van het godvruchtig overblijfsel van Israël, en van den Heiligen Geest. Het gevolg van Christus' komst en volkengericht zal voor de overgeblevene volken tengevolge hebben, dat zij alom, in Oost en West, de macht en luister van Christus aanschouwende, Hem zullen vreezen, eerbiedigen en huldigen met diep ontzag. Kortom, er zal eene algemeene volkenbekeering plaats grijpen na de toekomst des Heeren en niet daarvoor, gelijk zoovelen thans droomen. Dan, na de vergelding en de afstraffing der volken voor hun Jodenhaat en Jodenvervolging, zoo wordt ons hier nadrukkelijk geleerd.

Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des Heeren de banier tegen hem oprichten. Deze woorden worden zeer verschillend verklaard. De Septuagint en de Vulgaat en bijna alle Roomsche en nieuwere uitleggers vertalen hier: „De toorn des Heeren zal komen gelijk een wild bruisenden vloed voortgestuwd door den adem

des Heeren,” doch Henderson en Kay hebben op taalkundige gronden afdoende bewezen, dat deze vertaling niet deugt en dat daarentegen de Engelsche geautoriseerde Vertaling, die gelijk is op dit woord aan de Statenvertaling, gehandhaafd dient te worden. Hier is sprake van den laatsten grooten vijand van Israël, dien we reeds menigmaal eerder ontmoet hebben. Hij is dezelfde vijand als bedoeld is in Dan. 8: 19, 23; 11:40-45. Op deze laatste plaats wordt hij ons geteekend als een sluw persoon, die met groote list zijne plannen uitvoert en vreeselijk woedt tegen het heilig volk, Israël, en den Messias, doch door verschijning van den Messias plotseling tot zijn einde zal komen en geen helper hebben. Deze vijand is niemand anders dan de Assyriër der toekomst, dien we gedurig ontmoetten in het eerste deel van Jesaja. Die vijand zal komen gelijk een stroom. Naar Hebreeuwschen spreektrant wordt een groot heil zoowel als een groot onheil vergeleken bij een overstromenden vloed. In 48: 18 en 66: 12 hebben we voorbeelden van het eerste; in 8: 7,8; 18: 2 en Openb. 12: 15 van het laatste. Wanneer de ongenoemde vijand Israël zal dreigen te overstroomden, dan zal de Geest des Heeren hem tegenstaan en de banier tegen hem opwerpen. Velen willen dit woord hier vertalen door adem of stormwind van Jehova, doch in geen enkel geval heeft de uitdrukking Geest Gods of Geest des Heeren die beteekenis in de Schrift. De idee van een sterken wind drukt de Schrift anders uit (*ruach gedolah*). De Geest des Heeren heeft men hier te nemen in den zin van Geest des oordeels als in 4: 4, vgl. II Thcss. 2: 8. En dit leidt ons tot het gevolg van 's Heeren komst voor den Heiligen Geest. Deze Goddelijke Persoon stelt blijkens Openb. 22: 17 veel belang in de komst des Heeren. Hij begeert haar en bidt er vurig om, om Christus' wil, om des Vaders wil, om der Gemeente wil, maar ook om Zijns Zelfs wil. Hij heeft in en na de toekomst des Heeren een grootsch werk te doen tegen den vijand van Israël en voor Israël, de volken en de gansche schepping; beide in gericht en verheerlijking, vgl. 4:4; 11:2; 32: 15; 44:3; 61:1; Ez. 37; Joël 2:28; Zach. 10: 10. Volgens vers 21 zal de Geest van Christus tot in eeuwigheid niet van het herstelde Israël wijken. Dit is eene vrucht van het genadeverbond, zegt de Heere, hoewel de menschen het anders zeggen.

In vers 20 wordt de Goël, de Verlosser, nadrukkelijk genoemd. Het is opmerkelijk, dat Paulus in Rom. 11: 26 zegt, dat de Verlosser uit Zion komt. Dit is niet bloot te verklaren uit het feit dat hij, gelijk Calvijn wil, den profeet uit het hoofd aanhaalt of omdat hij de Vertaling der Zeventigen volgt, maar omdat de Heilige Geest te kennen wil geven, dat Hij eerst tot Zion, daarna uit Zion d.i. Jeruzalem komt. Naar gewoonte ontvangt het overblijfsel weder het heil. De vier vruchten van 's Heilands wederkomst zijn dus zeer kostelijk!